

ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ФОРМУВАННЯ У СТУДЕНТІВ СТАВЛЕННЯ ДО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В УНІВЕРСИТЕТІ

УДК 378

*Кривець Ю.І., ст.викладач
ХНЕУ ім. Семена Кузнеця*

Анотація. Розглянуто загальні інтереси студентів та їх захоплення у вільний час. Проаналізовані дані анкетування студентів університету. Виділено зовнішні та внутрішні фактори формування ставлення до фізичного виховання та спорту. Вони можуть оцінюватися як реакція особистості у вигляді мотиву діяльності, зацікавленості, переконливості.

Ключові слова: фактори, ставлення, фізичне виховання.

Annotation. Common interests of students and their addictings at leisure are construed. Datas of questioning of students of university are analysed. External and internal factors of forming worth of students in sphere of physical training and sports are chosen. They can be valued as a response of the personality by the way motive of activity, interest, persuasiveness.

Keywords: factors, attitude, physical education.

Саме в молоді роки відбувається сприйняття певних норм та зразків поведінки, усвідомлення потреб та мотивів, визначення ціннісних орієнтацій, інтересів та уявлень. Поведінкові чинники можуть бути як сприятливими, так і шкідливими для здоров'я, що залежить від вибору способу життя конкретною особою [4]. Фактори що впливають на ставлення молоді до фізичного виховання.

До зовнішніх факторів відносяться: умови життя, матеріальне забезпечення, спосіб життя, режим рухової активності. Внутрішні особистісні фактори відображають вплив зовнішніх факторів.

Мета дослідження, яке було проведено зі студентами 1 та 2 курсу спеціалізації волейбол ХНЕУ ім. С. Кузнеця, це визначення факторів, які впливають на ставлення студентів до фізичного виховання в університеті.

Методи дослідження: аналіз літературних джерел, спостереження, тестування, анкетування та математичний аналіз.

Результати дослідження. Дослідження, проведені у констатуючому експерименті, виявили індиферентне відношення основної маси студентів до занять з фізичного виховання, що призводить до частих пропусків занять (близько 48,9 % студентів), відсутності власної цільової установки у процесі занять, окрім отримання заліку. Це сприяло більш глибокому вивченню потреб, мотивів, інтересів і особистісних характеристик студентів для з'ясування причин їх інертності. Аналіз власних результатів дослідження та даних літературних

джерел дозволяють відмітити ряд зовнішніх та внутрішніх факторів, які впливають на формування ставлення студентів до предмету.

До зовнішніх факторів відносимо умови життя студентів, які пов'язані не тільки з містом проживання, але і матеріальне забезпечення, так як за рейтингом потреба у забезпеченні свого майбутнього, покращення свого матеріального становища знаходяться у числі пріоритетних.

Умови життя та матеріальне забезпечення тісно пов'язані зі способом життя і соціальною активністю студентів, тобто з тим, що можуть дозволити вони собі у вільний час. Це також може впливати на вибір спеціалізації з виду спорту та можливість займатися спортом поза межами університету з метою удосконалення свого тіла, емоційної розрядки, підвищення функціональних можливостей організму тощо.

На формування позитивного відношення до систематичних занять фізичними вправами, здійснює вплив макро- та мікросередовище.

Значний внесок вносять вчителі фізичної культури, організація позакласної та позашкільної роботи, батьки, які сприяють (або не сприяють) захопленню дітей фізичними вправами та невеликий внесок (до 9 %) у формуванні інтересу молоді преса та телебачення [1].

Вказані фактори є загальним фоном, на якому функціонує система фізичного виховання в університеті, і яка в більшій мірі може контролюватися, так як має свої організаційні та методичні основи. Система фізичного виховання студентів у конкретному вузі залежить від того міста, яке вона займає в загальній системі навчально-виховного процесу. Це виявляється у дотриманні керівництвом нормативів навчальних годин (4 щотижневі години на фізичне виховання с I по IV курси), забезпеченням спортивними спорудами згідно програмно-нормативним актам та санітарно-гігієнічним нормам. Організація процесу фізичного виховання, методика проведення занять залежить від викладацького складу кафедри, від його педагогічної майстерності, від формального (дотримання положень базової програми) та неформального (творчого, варіативного, інноваційного) відношення викладачів до своєї діяльності [2].

Результати дослідження свідчать, що рівень неспеціальної фізкультурної освіти студентів є низьким, що виявляється у недостатніх теоретичних знаннях, не сформованості цінностей індивідуальної культури здоров'я, низькому рівню рухової активності і як результат – рівень фізичного здоров'я знаходиться нижче середнього рівня.

Внутрішні особистісні фактори з однієї сторони відображають вплив зовнішніх і можуть оцінюватися як реакція особистості у вигляді мотиву діяльності, зацікавленості, переконливості, і в той же час, як самостійний фактор що впливає на відношення до зовнішніх умов, той або іншою формою індивідуальної відповідної реакції в залежності від типу темпераменту, спрямованості особистості, соціотипу. Останній є менш регульованим зовнішніми умовами організованого середовища, так як у своїй фізіологічній основі мають вродженні якості нервової системи, але життєві їх прояви можуть бути трансформовані в індивідуальний стиль діяльності, у спосіб життя, поведінкові реакції через цільові установки, мотиви та формуючі цінності [3].

Порівняльний аналіз досліджуваних показників особистісних характеристик студентів та їх ціннісних орієнтацій в області фізичного виховання та спорту має відмінності у студентів, які займаються та, які не займаються спортом. Це може бути пов'язано як зі штучним відбором, так і з впливом способу життя та спеціально організованої рухової активності. У групах студентів, які спортом не займаються, відокремлюється ряд причин, які відносяться до різних факторів, що лімітують формування ціннісних орієнтацій студентів у сфері фізичної культури. Це:

- незадоволеність у визнанні себе;
- нетерплячість до буденності та однобічності у фізичному вихованні;
- емоційна пригніченість, стрес;
- низька соціальна активність;
- відсутність активної діяльності з досягнення поставленої цілі;
- відсутність варіантів вибору групи для занять фізичним вихованням за інтересами;
- небажання зовнішньої оцінки своїх здібностей (здачі контрольних нормативів), схильність до самооцінки;
- неадекватний рівень домагань.

Дані фактори відображають, в більшій мірі, потреби, мотиви, емоційний стан та низький рівень рухової та соціальної активності студентів, тобто ті фактори, які можна врахувати при організації процесу фізичного виховання, вносячи до нього відповідні корективи.

Висновки. Результати досліджень дозволяють виділити ряд зовнішніх та внутрішніх факторів, які впливають на формування цінностей студентів у сфері фізичної культури та спорту. До зовнішніх факторів відносяться умови життя, матеріальне забезпечення, спосіб життя, знання в області фізичної культури та спорту, організація фізичного виховання, умови навчання у вузі, режим рухової активності, відношення батьків, відношення мікросередовища, преса, телебачення, вплив загальноосвітньої школи. Внутрішні особистісні фактори з однієї сторони відображають вплив зовнішніх факторів та можуть оцінюватися як реакція особистості у вигляді мотиву діяльності, зацікавленості, переконливості, та в той же час виступають як самостійний фактор, який впливає на відносини до зовнішніх умов, той або іншою формою індивідуальної відповідної реакції в залежності від спрямованості особистості, рівня домагань, соціотипу, типу темпераменту.

У подальшому дослідженні планується провести анкетування, за результатами якого можна буде проаналізувати відношення студентів різних відділень до занять фізичним вихованням.

ЛІТЕРАТУРА

1. Безверхня Г.В. Формування мотивації до самовдосконалення учнів загальноосвітніх шкіл засобами фізичної культури та спорту / Безверхня Г.В. // Методичні рекомендації (для вчителів фізичної культури). – Умань, 2003. – 52 с.
2. Круцевич Т.Ю. Предмет і зміст теорії і методики фізичного виховання / Ю.Ф. Курамшин, В.В. Петровський // Теорія і методика фізичного виховання: підруч. – К.: Олімпійська література.

3. Пятков В.В. Формування мотиваційно-ціннісного відношення студентів до фізичної культури: дис.канд.пед.наук: спец. 13.00.04 „Теорія та методика фізичного виховання, спортивного тренування та оздоровчої фізичної культури” / В. Пятков. – Сургут, 1999. – 184 с.